

Programma 4 | Onderwijs

Programma 4 | Onderwijs

Doelstelling

Elk kind ontwikkelt zich optimaal.

Introductie op het programma en relevante trends en ontwikkelingen

Het is belangrijk dat vanuit elk dorp goed onderwijs bereikbaar is. Kwalitatief goed onderwijs is onontbeerlijk, want het is de basis voor een maatschappij waarin burgers verantwoordelijkheid willen en kunnen nemen voor zichzelf en hun omgeving. De kwaliteit van het onderwijs heeft daarom een hogere prioriteit dan de nabijheid van een school. We bieden basisonderwijs aan in doelmatige schoolgebouwen. Wij zijn er voorstander van om, daar waar mogelijk, van onder op te komen tot kindcentra waarin zoveel mogelijk kindvoorzieningen (onderwijs en kinderopvang) zijn ondergebracht.

Elk kind heeft recht op onderwijs. Door de preventieve inzet van de leerplichtambtenaar zal het thuiszitten worden voorkomen. We zetten de samenwerking met RMC Regio Friese Wouden voort, om kinderen die dreigen uit te vallen vroegtijdig te signaleren en zo nodig te ondersteunen vanuit het gebiedsteam. Wanneer een kind niet in staat is om het onderwijs in de eigen gemeente te volgen, bestaat de mogelijkheid van leerlingenvervoer. Onderwijs moet kansen bieden aan alle kinderen en daarbij is ook een goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt van belang.

Kaderstellende documenten

Ontwikkelagenda Inclusieve samenleving
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2015-2030

Thema Onderwijs

Doelstellingen

We bieden kinderen een goede startpositie voor het primair onderwijs

De gemeente Opsterland wil kinderen in onze gemeente ondersteunen en ze hiermee een betere start geven in het basisonderwijs en daarmee op een goede schoolloopbaan. We willen deze kinderen stimuleren in hun ontwikkelingsgebieden taal, rekenen, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling. Kinderen krijgen hierdoor meer kans op succesvolle levensloop-, school en arbeidsloopbanen. We doen dit op verschillende manieren:

1. We ondersteunen ouders met behoefte aan opvoedingsondersteuning, zodat zij handvatten krijgen om hun kind in de thuisomgeving te stimuleren
2. We stimuleren ouders in onze gemeente om gebruik te maken van voorschoolse voorzieningen
3. We stimuleren ouders van geïndiceerde doelgroepkinderen om gebruik te maken van het VVE-aanbod

We voorzien samen met onze ketenpartners (JGZ, aanbieders van voorschoolse voorzieningen en educatie en het primair onderwijs) in passend aanbod voor jonge kinderen in onze gemeente.

Maatregelen

Wij herijken het VVE-beleid om een dekkend aanbod voor- en voorschoolse educatie te kunnen realiseren

Omschrijving (toelichting)

De gemeente Opsterland heeft een wettelijke verplichting om te voorzien in een aanbod VVE (voor- en voorschoolse educatie) voor geïndiceerde doelgroepkinderen in de gemeente. Uit onderzoek blijkt dat deelname aan voorschoolse educatie in de voorschoolse fase een bewezen positief effect heeft op de ontwikkeling van jonge kinderen. Vooral kinderen uit achterstandssituaties profiteren van de positieve effecten op de cognitieve, taal en sociaal-emotionele ontwikkeling, de gezondheid en het welbevinden van

kinderen. We willen daarom zoveel mogelijk kinderen laten deelnemen aan een intensief en kwalitatief hoogwaardig VVE-aanbod. We voorzien in een dekkend aanbod voor- en vroegschoolse educatie in zoveel mogelijk kernen en dorpen in onze gemeente.

Kwaliteit (toelichting)

In 2020 is een nieuw VVE beleidskader vastgesteld. Op basis van dit beleidskader wordt een uitvoeringsplan geschreven, in samenwerking met gemeenten Ooststellingwerf en Weststellingwerf en het betrokken werkveld.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

■ Kwaliteit

In 2020 is een nieuw VVE beleidskader vastgesteld. Op basis van dit beleidskader wordt een uitvoeringsplan geschreven, in samenwerking met gemeenten Ooststellingwerf en Weststellingwerf en het betrokken werkveld.

We zorgen dat onderwijs bereikbaar is

Niet iedereen is in staat om zelfstandig naar de passende onderwijs instelling te reizen. Daar waar nodig faciliteren we de vervoersbehoefte.

Maatregelen

We organiseren leerlingenvervoer voor leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Omschrijving (toelichting)

Leerlingenvervoer is beschikbaar voor leerlingen die het speciaal (basis)onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs bezoeken. Samen met ouders, de leerling en zo nodig andere betrokkenen of deskundigen wordt bekeken welke vorm van vervoer passend is. Dit is situatieafhankelijk en wordt mede bepaald door de mogelijkheden van de leerling, de verbinding met het openbaar vervoer en de afstand tot de school.

Kwaliteit (toelichting)

In 2020 bleken de gestelde bezuinigingsmaatregelen op leerlingenvervoer niet haalbaar. Dit heeft te maken met de complexe problematiek waar leerlingen soms mee te maken krijgen en stijgende kosten in de taxibranche. Voor 2021 is het budget verhoogd en wordt ingezet op het voorkomen van een verdere kostenstijging.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

■ Kwaliteit

In 2020 bleken de gestelde bezuinigingsmaatregelen op leerlingenvervoer niet haalbaar. Dit heeft te maken met de complexe problematiek waar leerlingen soms mee te maken krijgen en stijgende kosten in de taxibranche. Voor 2021 is het budget verhoogd en wordt ingezet op het voorkomen van een verdere kostenstijging.

Wij organiseren het vervoer van leerlingen in het basisonderwijs naar gymzalen

Omschrijving (toelichting)

De gemeente organiseert dit vervoer omdat wij het belangrijk vinden dat de leerlingen zich op een veilige manier verplaatsen tussen school en gymzaal.

Kwaliteit (toelichting)

Als gevolg van het gevoerde aanbestedingsbeleid zijn er voor 2020 - 2024 nieuwe afspraken gemaakt waarmee de gemeentelijke kosten met € 50.000 zijn verlaagd.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

Startdatum: 18-09-2019

■ Kwaliteit

Als gevolg van het gevoerde aanbestedingsbeleid zijn er voor 2020 - 2024 nieuwe afspraken gemaakt waarmee de gemeentelijke kosten met € 50.000 zijn verlaagd.

Wij dringen laaggeletterdheid terug

De aanpak van laaggeletterdheid vraagt om een lange adem. Begin 2021 zal een evaluatie plaats vinden van het actieplan laaggeletterdheid.

■ Stand van zaken

Op basis van de evaluatie nieuwe plannen te maken op dit onderdeel.

Wij voorkomen verzuim en voortijdig schoolverlaten

We werken in RMC-verband aan het voorkomen van verzuim en voortijdig schoolverlaten van jongeren in onze gemeente, met als uiteindelijk doel jongeren de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te laten bereiken. Het betreft hier jongeren tot 23 jaar.

■ Stand van zaken

Dit is een wettelijke taak waaraan we ook in 2021 invulling blijven geven.

Wij zorgen ervoor dat elk kind toegang heeft tot een veilige speelplaats

De gemeente Opsterland wil dat ieder kind opgroeit in een veilige en leerzame omgeving waar het optimaal de kans krijgt zicht te ontwikkelen. Om dit te kunnen realiseren is het van belang dat er voldoende veilige buitenspeelruimte beschikbaar is, waar kinderen elkaar kunnen ontmoeten en samen veilig buiten kunnen spelen. Buitenspelen is goed voor de ontwikkeling van kinderen en kan overgewicht en andere problemen op latere leeftijd voorkomen.

■ Stand van zaken

De richtlijnen speeltuinbeleid 'Bûten boartsje yn Opsterlân' worden uitgevoerd.

Wij zorgen voor een dekkend aanbod van toegankelijke onderwijsgebouwen

In de huisvesting van scholen voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs spelen wij een centrale rol. Wij zijn samen met de schoolbesturen verantwoordelijk voor schoolgebouwen waar het prettig is om in te leren en te werken. Concreet heeft dit een directe relatie met de ontwikkelingen Kindcentrum De Finne (Beetsterzwaag), Kindcentrum De Treffer (Gorredijk) en MFA de Tynje (Tijnje).

■ Stand van zaken

Maatregelen

Kindcentrum De Finne - Beetsterzwaag

Omschrijving (toelichting)

In Beetsterzwaag wordt Kindcentrum De Finne gerealiseerd. In dit gebouw krijgen samenwerkingschool De Finne en kinderopvang onderdak. Ook werken we met VV De Sweach samen met als doel in het gebouw kantine en kleedruimtes te realiseren. Wij richten het openbaar gebied in.

Kwaliteit (toelichting)

In 2021 vragen wij het uitvoeringskrediet voor de bouw van het kindcentrum en de inrichting van het openbaar gebied aan. De basis voor berekening van dit krediet is het ontwerp van het gebouw en de bouwkosten. Voor meer informatie, zie paragraaf projecten.

Portefeuillehouder: A. Postma Wethouder

Startdatum: 26-08-2020

Kindcentrum De Treffer - Gorredijk

Omschrijving (toelichting)

We bouwen een nieuw kindcentrum in Gorredijk. Hierin worden obs de Treffer en kinderopvang gehuisvest.

Kwaliteit (toelichting)

Het ontwerp van Kindcentrum De Treffer is afgerond en de investering past binnen de financiële kaders van de projectbegroting. Hierdoor is de aanbesteding in het derde kwartaal 2020 door ons opgestart. De oplevering vindt plaats in het najaar 2021.

Portefeuillehouder: A. Postma Wethouder

Startdatum: 26-08-2020

■ Kwaliteit

Het ontwerp van Kindcentrum De Treffer is afgerond en de investering past binnen de financiële kaders van de projectbegroting. Hierdoor is de aanbesteding in het derde kwartaal 2020 door ons opgestart. De oplevering vindt plaats in het najaar 2021.

Multifunctionele accommodatie de Tynje

Omschrijving (toelichting)

In de MFA De Tynje worden verschillende (basis)voorzieningen gecombineerd, waaronder onderwijs, ontmoeting en sport

Kwaliteit (toelichting)

De projectpartners hebben de bedoeling om eind 2020/begin 2021 het ontwerp van het MFA voor te leggen. Vervolgens wordt gevraagd om het deel van het benodigde uitvoeringskrediet voor de daadwerkelijke bouw vrij te geven.

Portefeuillehouder: A. Postma Wethouder

Startdatum: 26-08-2020

■ **Kwaliteit**

De projectpartners hebben de bedoeling om eind 2020/begin 2021 het ontwerp van het MFA voor te leggen. Vervolgens wordt gevraagd om het deel van het benodigde uitvoeringskrediet voor de daadwerkelijke bouw vrij te geven.

Verkenning huisvestingsscenario's Ureterp

Omschrijving (toelichting)

Ureterp telt drie basisscholen, namelijk de protestants-christelijke basisschool De Opdracht, de gereformeerde basisschool Eben Haëzer en de openbare basisschool De Twirre. Er zijn drie afzonderlijke huisvestingsaanvragen ingediend bij de gemeente.

Kwaliteit (toelichting)

De gemeente bekijkt deze aanvragen in samenhang met elkaar, om hiermee tot een toekomstbestendige situatie te komen voor het onderwijs en aanverwante voorzieningen in Ureterp. De verwachting is dat in 2021 kan worden gestart met de voorbereidende werkzaamheden.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

Startdatum: 15-09-2020

■ **Kwaliteit**

De gemeente bekijkt deze aanvragen in samenhang met elkaar, om hiermee tot een toekomstbestendige situatie te komen voor het onderwijs en aanverwante voorzieningen in Ureterp. De verwachting is dat in 2021 kan worden gestart met de voorbereidende werkzaamheden.

Wij voeren het integraal huisvestingsplan uit

Omschrijving (toelichting)

Het doel van dit Integraal Huisvestingsplan (IHP) is om een zo compleet mogelijk beeld te geven van de stand van zaken en ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting van het basis- en voortgezet onderwijs in Opsterland.

Kwaliteit (toelichting)

Wij gaan schoolbesturen betrekken bij de verdere ontwikkeling van het IHP. Met het oog op het nieuwe bouwbesluit wordt in 2021 gestart met het opstellen van het nieuwe IHP. Het vernieuwde IHP zal in 2022 worden vastgesteld.

Daarnaast zullen we separate huisvestingsvoorstellen, voortvloeiend uit het IHP en de ingediende aanvragen, opstellen.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

■ **Kwaliteit**

Wij gaan schoolbesturen betrekken bij de verdere ontwikkeling van het IHP. Met het oog op het nieuwe bouwbesluit wordt in 2021 gestart met het opstellen van het nieuwe IHP. Het vernieuwde IHP zal in 2022 worden vastgesteld.

Daarnaast zullen we separate huisvestingsvoorstellen, voortvloeiend uit het IHP en de ingediende aanvragen, opstellen.

Beleidsindicatoren

Absoluut verzuim <i>(het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.)</i>	<u>Opsterland:</u>		<u>Fryslân:</u>	<u>Nederland:</u>
	Realisatie:	0,00	1,5	1,9
Bron: DUO			Gegevensperiode: 2018	

Relatief verzuim <i>(het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.)</i>	<u>Opsterland:</u>		<u>Fryslân:</u>	<u>Nederland:</u>
	Realisatie:	8,0	19,0	23,0
Bron: DUO			Gegevensperiode: 2018	

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) <i>(het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs VO en MBO verlaat.)</i>	<u>Opsterland:</u>		<u>Fryslân:</u>	<u>Nederland:</u>
	Realisatie:	1,3%	1,6%	1,9%
Bron: DUO			Gegevensperiode: 2018	

Wat mag het kosten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Begroting 2020 (inc.wijzigingen)	Ontwerpbegroting 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024
Lasten	3.526	3.148	3.307	3.519	3.553	3.821
Baten	346	399	464	536	536	536
Saldo van baten en lasten	-3.180	-2.749	-2.842	-2.984	-3.017	-3.285
Gerealiseerd resultaat	-3.180	-2.749	-2.842	-2.984	-3.017	-3.285

Resultaat programma

Mutaties in de reserves worden verwerkt in programma 0 maar niet alle reserves hebben betrekking op programma 0. Om een juiste financiële analyse per programma te kunnen maken zijn in onderstaande tabel de mutaties van programma 4 reserves meegenomen.

Programma 4	Begroting 2021	Begroting 2020	Vershil
Saldo vóór reservemutaties	-2.842	-2.749	
Reservemutaties	127	127	
Resultaat na reservemutaties	-2.715	-2.622	94

Toelichting op de financiën

Het saldo op dit programma is in 2021 € 94.000 nadeliger dan in 2020.

Als gevolg van de gewijzigde verdeling van de overheadkosten is er aan dit programma € 14.000 meer toegerekend ten opzichte van 2020 (zie ook de toelichting bij programma 0). Dit geeft dus een nadeel op dit programma.

Daarnaast zijn de geschatte kosten voor leerlingenvervoer structureel met € 100.000 verhoogd. Deze bijsturing was noodzakelijk op basis van de realisatie van de laatste jaren.

Er zijn hogere lasten door de jaarlijkse cumulatieve toename van € 30.000 ter dekking van het in 2016 door de raad vastgestelde Integrale Huisvestingsplan.

Verder is er in 2021 als gevolg van de bij de begroting 2020 vastgestelde bezuinigingen een voordeel van € 58.000. Dit betreft een bezuinigingen op gymnastiekvervoer en een toename van de bezuinigingen op lokaal onderwijs- en achterstandenbeleid.